

BUSTIA

L'art de la crítica

En l'article *Cursa, d'obstacles* (AVUI, 6-II-1997), el crític literari Joan Josep Isern carrega amb una furia inusitada contra la novel·la *Puerto Vallarta* i, més concretament, contra la traducció feta per Jordi Arbonès, amb algunes expressions molt poc afortunades. Amb tot, no contestariem l'article si no fos per la falta de respecte amb què s'expressa el crític i per la injustícia que representa envers un traductor. Jordi Arbonès, que mereix una anàlisi menys arbitrària i parcial de la seva feina. Perquè Jordi Arbonès, el "paio" que "se'n fot" del lector segons el crític, és un traductor de llarga trajectòria que, entre d'altres premis, ha rebut el de traducció en prosa de la Generalitat de Catalunya, 1986 (per *La fra de les vanitats*, de William Thackeray) i el Nacional de traducció de la Institució de les Lletres Catalanes, 1991-93 (per *Una història de dues ciutats*, de Charles Dickens).

Senyor Isern: el "cabreig" que diu tenir per un determinat model de llengua literària, acusat de massa culte o artificiosos pels temps que corren, és perfectament legítim. El que ja no és tan normal és dubtar de la competència d'un traductor amb desenes de novel·les traduïdes i publicades, ni de la de l'editorial Columna a l'hora d'establir la qualitat d'una traducció. Lamentem que la traducció de *Puerto Vallarta* no hagi estat del seu gust, però encara més el tò i la suficiència del seu article donant lliçons a tothom. Nosaltres no li direm com ha de fer els seus articles -ni òbviament què hi ha de dir-, però sempre que es posi en dubte la professionalitat de persones amb nom i cognom farem ús del dret a replicar.

ALEX SUSANNA, EDITORIAL COLUMNA
Barcelona

Resposta al senyor Isern

Em refereixo al llibel signat per un tal senyor Joan Josep Isern, amb el títol de *Cursa, d'obstacles* (6-2-97), en el qual es dedica a difamar-me i injuriar-me com a traductor de la novel·la *Puerto Vallarta*, amb una virulència, una mala bava, una ràbia, un odi, un verí, que em resulten absolutament sorprenents. Com que no em vull rebaixar ni enfonsar-me en les pregoneses on es

senyor planteja, de cara al lector, una fallàcia. Quan diu "la infecta versió al diguem-ne, català" i quan exposa tot un seguit de "perles" o "bunyols", com diu ell, i després pregunta "em pregunta" en quins diccionaris i gramàtiques m'he assessorat, fa suposar que aquells verbs i noms, com ara: sumir, estergir, blegar, restar, rompre, o somi (aigües somes), matossar, peresós, rost, allerament..., són mots que no pertanyen a la llengua catalana, que no existeixen en un àmbit creat per la meua imaginació, d'on els vaig triant amb traïdoria per fotre'm de la gent. Jo sé que els lectors avesats a llegir novel·les són posseïdors d'un vocabulari prou ric per poder recórrer un text com la traducció de *Puerto Vallarta* sense tenir la sensació de córrer una cursa d'obstacles idiomàtics i sense necessitat d'anar a mirar si aquells mots figuren al *Diccionari general de la llengua catalana*, de Pompeu Fabra, car ja ho saben, que hi figuren. En canvi, comprenc molt bé que les persones que s'acostumen a parlar i escriure emprant tan sols un centenar i escaig de paraules, i que es limiten a transitar sempre pels camins fressats i ben coneguts muntats en un rossi, es cabregin tan bon punt la més petita pedreta faci tintinejar la seva muntura. Aquestes persones són les que malden per reduir la llengua catalana a un patuès infecte i a establir un model de llengua ben escanyolit, i es creuen ser posseïdors de la veritat revelada i, per tant, amb autoritat per condemnar a les calderes d'en Pere

Botero tots aquells qui, com jo mateix, defensen la llibertat en la creació i no es volen sotmetre al llit de Procust de cap model establert, ni de llengua ni de res.

JORDI ARBONÈS
Bernal (Buenos Aires)

Resposta a Xavier Agustí i Güeto

La teua carra (AVUI, 6-II-97) és plena d'incorreccions. Rellegeix la meua (AVUI, 28-I-97).

El meu suport a Anna Grau vol ser just, no incondicional. És pales que aprofito el seu acudit i el vostre atac a la periodista per manifestar la meua contrarietat per l'actitud dels dirigents de l'Ajuntament de no voler restablir els símbols autèntics de Barcelona. Que què hi ha de comú? Que el mateix PI ataca la periodista i usa i aprova símbols que no són els de la ciutat.

No he publicat cap comentari erroni sobre el PI ni Pilar Rahola. Quin? On?

La còpia de les meves allegacions preparada per al PI la va tenir abans el vostre grup municipal que el destinatari. La vaig lliurar a la seu del grup. La persona que se'n va fer càrrec hi va fer una ullada i va mostrar-me la seva satisfacció. Les vostres allegacions no me les haviu fet arribar abans que jo lliurés les meves a la seu del grup.

En matèria de símbols no confonc res.

PEL BROCCROS

JOAN OLIVER

No culpable

Ahir es van publicar els resultats d'una enquesta que deia que la majoria d'espanyols creuen que el govern del PSOE va concedir una amnistia fiscal encoberta als seus amics, tot i que només un 16 per cent creuen que s'han aportat proves que ho demostrin. Aquestes dades em van deixar perplex. Com és possible afirmar, sense proves, que algú és culpable?

Fa uns dies vaig veure un tros d'un programa espanyol de televisió on un indocumentat argumentava seriosament que el veredict del primer judici contra O.J. Simpson ja el va fer sospitar perquè el jurat no el va declarar innocent sinó simplement no culpable. Segons ell, això volia dir alguna cosa, volia dir que no era innocent.

Un cas i l'altre posen en relleu aquesta estranyíssima idea espanyola segons la qual algú pot ser considerat culpable sense proves. Com si encara massa gent tingués la Inquisició al cap i a la cua.